

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 18/3

31 մարտի 2017թ.

Քննարկվեց «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 22.02.2017թ. թիվ 134/03 որոշման դեմ:

«Անուլ Մարի» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 22.02.2017թ. կայացված թիվ 134/03 որոշումն իրենից ներկայացնում է ոչ իրավաչափ վարչական ակտ և ենթակա է անվավեր ճանաչման, հետևյալ նկատառումներով.

Վարչական մարմինը խախտել է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջները, չի ապահովել գործի փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը, բացահայտելով գործի բոլոր հանգամանքները, դրանով իսկ խախտելով տնտեսվարող սուբյեկտի իրավունքներն ու օրինական շահերը:

Այսպես, Որոշման պատճառաբանական մասում, վկայակոչելով հարկային մարմնում առկա անձնական հաշվի քարտի տվյալները վարչական մարմինը նշել է, որ ընկերության հարկային պարտավորությունները 31.01.2017թ. դրությամբ կազմում են 16.917.614 դրամ, որից ԱԱՀ 10.241 դրամ, որն ամբողջությամբ տույժի գումար է, եկամտային հարկ 17.387 դրամ, ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ 15.152.425 դրամ, որն առաջացել է 05.12.2017թ. ստուգման ակտից և դրա վրա հաշվարկված տույժերից ու տուգանքներից:

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն վիճարկման հայցի վարույթ ընդունելը կասեցնում է վիճակվող վարչական ակտի կատարումը, մինչև այդ գործով գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելը:

Անդրադառնալով Որոշման իրավաչաթության հարցին հարկ է նշել, որ Ակտի գործողությունը կասեցված է «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ-ի կողմից Ակտը մասնակի՝ ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի մասով, վերացնելու պահանջով ՀՀ վարչական դատարան 02.02.2017թ. ներկայացված վիճարկման հայցը ՀՀ վարչական դատարանի կողմից 07.02.2017թ. կայացված որոշմամբ (վարչական գործ թիվ ՎԴ 0899/05/17) վարույթ ընդունելու փաստով:

Այս պարագայում օրենսդիրը օրենքով կարգավորել է կասեցման իրավախախտումը և տուգանքի չափը նախատեսող փաստաթղթի գործողության ժամանակավոր անհնարինության հիմքերի առկայությունը կամ բացակայությունը հաստատելու հարցը, որը սակայն որպես ընթացակարգային նորմ չպետք է խոչընդոտի վեճի արդարացի քննությանը՝ ստեղծելով երկիմաստություն, անճշտություն և հետևաբար իրավական վակուում:

Կասեցումն ինքնին նախատեսում է վարչական ակտի կամ վարչական վարույթի գործողության ժամանակավոր ընդհատում դրա վերաբերյալ քննության կամ դրա հետ փոխկապակցված և առաջինի ելքի վրա անմիջական ազդեցություն ունեցող մեկ այլ վարչական վարույթի ավարտը: Այսինքն, վարչական ակտի գործողության կասեցումը քննության ընթացքում, ըստ էության սահմանափակում է դրա իրավական ուժն ու պարտադիր գործողությունը դրանում նշված սուբյեկտի նկատմամբ, որի ընթացքի վերջում բացառված չէ նաև դրա վերացումը:

Հետևաբար, վարչական ակտի իրավաչափության հարցը կասկածի տակ դնելու դեպքում, իրավական ողջամտության սահմաններից դուրս է դրա հիման վրա նոր վարչական ակտ կայացնելը:

Այս բոլոր վերլուծություններով հանգում ենք այն հետևության, որ Որոշման մեջ հիշատակված ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով հարկային պարտավորությունները կարող էին առաջանալ միայն Ակտը չկատարելու հետևանքով, մինչդեռ օրենքի ուժով Ակտի կատարման կասեցումն ինքնին ենթադրում է այդ կասեցված ժամանակահատվածում բողոքաբերի համար Ակտի կատարման պարտականությունից ազատ լինելու իրավունքը, որպիսի պայմաններում վերջինս 31.01.2017թ. դրությամբ չէր կարող ունենալ այդ պարտավորությունը:

Այսպիսով, այս իրավանորմերի ու գործի փաստական հանգամանքների համադրության արդյունքում պարզ է դառնում, որ վարչական մարմինը 22.02.2017թ. որևէ իրավասություն չի ունեցել Ակտի հիման վրա վերը նշված թիվ 134/03 որոշումը կայացնելու համար՝ Ակտի գործողության կասեցված լինելու պատճառով:

Անդրադառնալով Որոշման մեջ նշված ավելացված արժեքի հարկի և եկամտային հարկի գծով առաջադրված հարկային պարտավորություններին հարկ է նշել, որ այդ պարտավորություններն արդեն իսկ կատարված են:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածով գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 22.02.2017թ. կայացված թիվ 134/03 որոշումը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները, եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ-ի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ համաձայն հարկային մարմնում առկա անձնական հաշվի քարտի տվյալների 31.01.2017թ-ի դրությամբ ընկերության չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 16.917.614 դրամ, որից ԱԱՀ-ի գծով պարտավորությունը կազմում է 10.241 դրամ, եկամտային հարկի գծով պարտավորությունը կազմում է 17.387 դրամ, ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով պարտավորությունը կազմում է 15.152.425 դրամ, որն ամբողջությամբ առաջացել է 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ստուգման ակտից և դրա նկատմամբ հաշվարկված տույժերից և տուգանքներից:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչությունում, համաձայն «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի, հարուցվել է վարչական վարույթ ընկերության չկատարված հարկային պարտավորությունները գանձելու վերաբերյալ՝ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածով նախատեսված վարչական ակտ ընդունելու նպատակով, որի մասին 10.02.2017թ. ընկերության տնօրենը պատշաճ կերպով ծանուցվել է, սակայն վարույթի նյութերին ծանոթանալու համար չի ներկայացել և որևէ բացատրություն չի տվել:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի կողմից 22.02.2017թ-ին ընդունվել է թիվ 134/03

որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում) «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ-ից 16.917.614 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին:

Քննարկման ընթացքում պարզվեց, որ Որոշմամբ ավելացված արժեքի հարկի և եկամտային հարկի գծով գանձման առաջադրված հարկային պարտավորություններն ընկերության կողմից արդեն իսկ կատարված են:

Ինչ վերաբերվում է Որոշմամբ ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով գանձման առաջադրված պարտավորությունը՝ գումարով 15.152.425 դրամ, ապա այն ամբողջությամբ առաջացել է 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ստուգման ակտից և դրա նկատմամբ հաշվարկված տույժերից և տուգանքներից:

Պարզվեց նաև, որ «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ-ի կողմից 02.02.2017թ. հայցադիմում է ներկայացվել ՀՀ վարչական դատարան խնդրելով մասնակի՝ ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի մասով, անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ակտը:

ՀՀ վարչական դատարանի 07.02.2017թ. թիվ ՎԴ/0899/05/17 որոշման համաձայն ընկերության հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն վիճարկման հայցի վարույթ ընդունելը կասեցնում է վիճակվող վարչական ակտի կատարումը, մինչև այդ գործով գործն ըստ էության լուծող դատական ակտի օրինական ուժի մեջ մտնելը:

Տվյալ դեպքում «ԱՆՈՒԼ-ՄԱՐԻ» ՍՊԸ-ի 02.02.2017թ. հայցադիմումը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ակտը ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի մասով անվավեր ճանաչելու մասին վարույթ է ընդունվել 07.02.2017թ., սակայն այդ մասին ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտեն պաշտոնապես տեղեկացել է միայն 23.02.2017թ.՝ Որոշումը կայացվելու հաջորդ օրը:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ տվյալ դեպքում Որոշումը կայացվելու դրությամբ, դրա կայացման համար հիմք հանդիսացած վարչական ակտը՝ Շենգավիթի ՀՏ 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ակտը, գտնվել է վիճարկման փուլում, ինչը կարող է հանգեցնել նշված ակտի անվավերությանը՝ դրա իրավաբանական ուժը կորցնելուն, հետևաբար նաև իրավական հետևանքներ չառաջացնելուն: Հետևապես, Շենգավիթի ՀՏ 05.12.2016թ. թիվ 1011102 ակտը դատական կարգով վիճարկման փուլում գտնվելու պայմաններում, ակտից բխող գործողությունները ենթակա էին կասեցման:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի 1-ին մասի, ինչպես նաև «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի դրույթներով Հանձնաժողովը գտնում է, որ ընկերության գանգատը ենթակա է բավարարման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 22.02.2017թ. թիվ 134/03 որոշումը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ